

Návrh na predĺženie obdobia realizácie projektu podpory udržania zamestnanosti v čase vyhlásenej mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu a odstránenia ich následkov

Vláda SR svojim uznesením č. 178 z 31. marca 2020 schválila „Návrh podmienok projektu podpory udržania zamestnanosti v čase vyhlásenej mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu a odstránenie ich následkov“, na základe ktorých Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny realizuje projekt Prvá pomoc, ktorého cieľom je podpora udržania pracovných miest vrátane pracovných miest, na ktorých sa vykonáva alebo prevádzkuje samostatná zárobková činnosť, a na podporu udržania zamestnancov v zamestnaní v súvislosti s vyhlásením mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu a odstránením ich následkov.

Následne uznesením vlády SR č. 219 zo 14. apríla 2020 schválila „Návrh na zmenu podmienok projektu podpory udržania zamestnanosti v čase vyhlásenej mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu a odstránenia ich následkov“, ktorým boli podmienky projektu doplnené o ďalšie dve opatrenia, ďalej uznesením vlády SR č. 306 z 20. mája 2020 „Návrh na predĺženie obdobia realizácie projektu podpory udržania zamestnanosti v čase vyhlásenej mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu a odstránenia ich následkov“, ktorým sa predĺžilo obdobie realizácie projektu na mesiace jún a júl 2020 a uznesením vlády SR č. 463 z 15. júla 2020 „Návrh na predĺženie obdobia realizácie projektu podpory udržania zamestnanosti v čase vyhlásenej mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu a odstránenia ich následkov“, ktorým sa predĺžilo obdobie realizácie projektu na mesiace júl až september 2020.

Realizácia samotného projektu Prvá pomoc je tak aktuálne schválená na obdobie od 13. marca 2020, t.j. odo dňa zakázania niektorých prevádzok na základe Opatrenia Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky pri ohrození verejného zdravia, do 30. septembra 2020. Projekt Prvá pomoc sa začal realizovať 6. apríla 2020 a do konca mesiaca boli postupne spustené všetky 4 opatrenia. K 31. augustu 2020 uzavreli úrady práce, sociálnych vecí a rodiny so zamestnávateľmi a samostatne zárobkovo činnými osobami (SZČO) približne **120 tisíc dohôd** o poskytovaní pomoci. Za marec 2020 bolo podporených približne 371 tisíc, za apríl viac ako 466 tisíc, za máj 458 tisíc, za jún 260 tisíc a za júl zatiaľ 148 tisíc zamestnancov a SZČO. Celková uhradená suma za marec až júl 2020 predstavuje takmer **524 mil. eur** (Inštitút sociálnej politiky MPSVR SR, september 2020).

Vzhľadom na pretrvávajúci výskyt ochorenia COVID-19, negatívny vývoj epidemiologickej situácie na Slovensku a postupné opätovné zavádzanie opatrení na zabránenie šírenia tohto ochorenia, možno naďalej očakávať negatívne dopady tejto situácie na spoločnosť, zamestnanosť, trh práce a s tým súvisiace dopady na existenciu pracovných miest, resp. potrebu udržania pracovných miest. Na základe uvedeného možno jednoznačne konštatovať potrebu urýchlene reagovať na dôsledky, ktoré z ochorenia COVID-19 naďalej vyplývajú. Podľa makroekonomických prognóz Inštitútu finančnej politiky (jún 2020) slovenská ekonomika v dôsledku globálnej pandémie klesne v roku 2020 o 9,8 %.

Z týchto dôvodov preto považujeme za dôležité pokračovať aj naďalej v poskytovaní finančnej kompenzácie zamestnávateľom a SZČO zasiahnutých mimoriadnou situáciou, čím sa podporí stabilizácia podnikateľského prostredia, ktoré je významne ovplyvnené negatívnymi faktormi, akými sú zníženie odbytu v dôsledku zrýchlenia šírenia nákazy. Zamestnávateľom sa tak vytvorí rozhodovací priestor pre udržanie pracovných miest a lepšie

plánovanie zdrojov i napriek ďalším očakávaným výkyvom v ekonomike. Cieľom tohto návrhu je preto predĺženie obdobia realizácie tohto projektu do konca roka 2020.

Predpokladané celkové výdavky na podporu udržania zamestnanosti v projekte Prvá pomoc v prípade predĺženia realizácie projektu **do konca roka 2020 predstavujú sumu 197 985 615 eur**, v čom 159 999 424 eur predstavujú výdavky na opatrenia určené na podporu pracovných miest (opatrenia 1, 3A a 3B) a zvyšných 37 986 191 eur sú výdavky na opatrenia určené na podporu SZČO (opatrenia 2, 4A a 4B). Tieto výdavky sú v rámci schváleného finančného limitu 1,3825 mld. Eur v zmysle uznesenia vlády SR č. 219 zo 14. apríla 2020.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR prostredníctvom Ministerstva financií SR požiadalo o finančné prostriedky v rámci nástroja SURE (Vykonávacie rozhodnutie Rady COM(2020) 462 final), prostredníctvom ktorého bude možné financovať vnútroštátny režim skráteného pracovného času a sprievodné opatrenia uvedené v § 54 ods. 1 písm. e) zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti vo výške 630 883 600 eur. Predmetné vykonávacie rozhodnutie bude schvaľované na zasadnutí prípravného orgánu Rady EÚ COREPER dňa 18. septembra 2020. Následne Ministerstvo financií SR, resp. ARDAL uzavrie zmluvu o čerpaní úveru. Príjem prvých finančných prostriedkov z úveru možno očakávať v priebehu októbra.

Tabuľka 1 – Prehľad zdrojov financovania Prvej pomoci a odhad výdavkov na jej predĺženie

v Eur

Zdroj/ obdobie	03-07/2020	08-09/2020	10-12/2020	2021	spolu
EŠIF	390 262 000,00	-	-	-	390 262 000,00
SURE	116 540 600,00	29 287 060,80	197 985 615,42	287 066 723,78	630 880 000,00
Štátny rozpočet*	51 391 156,13	117 161 402,93	-	-	168 552 559,05
Spolu					1 189 694 559,05

Pozn.: * z toho požiadavka na finančné prostriedky z REACT EÚ v sume 135 mil. Eur

Odhad vývoja potreby finančných prostriedkov zohľadňuje makroekonomickú prognózu NBS za druhý kvartál 2020 a odzrkadľuje vývoj čerpania pomoci za mesiace marec až júl 2020, nepredpokladá však opätovné prijatie striktných protipandemických opatrení zasahujúcich do bežného chodu maloobchodných prevádzok, pohostinstiev a pod.